Шалова Ольга Ігорівна,
Національний Технічний Університет України «КПІ»

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИСЛОВЛЮВАНЬ-ЗАХОПЛЕНЬ, ВЖИТИХ В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

Розвиток сучасної лінгвістики відбувається на ґрунті комунікативно-прагматичного підходу, у межах якого значна увага приділяється дослідженню соціокультурних особливостей організації мовлення та мовленнєвої поведінки індивіда у процесі міжкультурної комунікації (див., напр., Бацевич Ф.С., Почепцов Г.Г., Селіванова Є.А.). За цих умов особливого значення набуває, зокрема, вивчення специфіки актуалізації емоційних висловлювань у реальних ситуаціях офіційного й неофіційного міжкультурного спілкування.

Тому метою нашої праці є систематизація різновидів висловлювань-захоплень, вжитих в англомовному дискурсі, які є найчастотнішими позитивно-оцінними емоційними висловлюваннями, типовими для мовленнєвого етикету англомовної культури.

У межах подальшого дослідження під висловлюванням-захопленням будемо розуміти одиницю комунікації з переважаючим емоційно-модальним значенням позитивної оцінки, утворену на основі єдності змісту й інтонації. Висловлювання-захоплення, як правило, мають певні лексико-граматичні та стилістичні особливості, комунікативно-функціональну спрямованість, конкретне прагматичне завдання і можуть виражатися імпліцитно або експліцитно за рахунок використання мовних засобів різних рівнів [2: 96].

Розглядаючи типові випадки вживання досліджуваних висловлювань, було встановлено, що захоплення можуть бути прямими або непрямими. Непрямий характер захоплення проявляється в межах конкретної ситуації та слугує імпліцитним засобом його реалізації. До різновидів непрямого захоплення відносять [1: 31]:

1. Захоплення у формі скарги, жалю: *"I wish to see your performances more often, but, alas, I can't afford this" (Sheldon).*

2. Захоплення через посилання на "авторитетну думку": *"Senator Davis says you are one of the famous politicians in Washington." Oli-*

© *Шалова Ольга Ігорівна, 2011*

ver looked at him and said, "I'm flattered," and added, "Senator Davis speaks very highly of you, Mr. Mansini" (Sheldon).

3. Захоплення у формі приємного здивування, викликаного неочікуваним результатом: "*I've never thought that he is so witty and brave. I was really surprised by his courage" (Hailey).*

4. Захоплення шляхом визнання переваг об'єкта позитивної оцінки над собою або над іншими (часто висловлена у формі похвального для адресата порівняння): *"You've expressed it better than I could," Arkady said (Smith).*

5. Захоплення у формі апріорного визнання в адресата позитивних якостей: *"I suppose you've made something marvelous at Imber. I'd like to be able to do that" (Murdoch).*

6. Захоплення у формі апеляції до авторитету і компетентності адресата (часто висловлена у формі прохання дати пораду або настанову): *"I would really appreciate your opinion – how would you do it?" (Smith).*

7. Захоплення-заздрість (висловлена у формі побажання мати або придбати щось, що належить адресату): *He examined the masterpiece for a long time and then said: "I'd like to have this picture for my collection" (Drabble).*

Наведені різновиди висловлювань-захоплень, типові для непрямих мовленнєвих актів, слугуватимуть підґрунтям для встановлення закономірностей їх перекладу на українську мову. Разом з тим, для вичерпного опису соціокультурних особливостей відтворення українською мовою захоплень як національно-специфічного елементу англомовного етикету необхідно здійснити їх подальшу класифікацію з урахуванням впливу певних мовних і позамовних чинників.

Список літератури:

1. Клочко Л.И. Высказывания похвалы в системе английского языка // Вестник Международного Славянского ун-та. Сер. Филология. – 2002. – № 6 (5). – С. 31-37.

2. Manes J. Compliments: A Mirror of Cultural Values // Sociolinguistics and Language Acquisition / Ed. by N. Wolfson, E. Judd. – Rowley: Newbury, 1983. – P. 96-102.